

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po poł. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednospaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 2 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matry omiinalnej o 50 proc. droższe ogłoszenie kop. 20. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Wola życia.

Jedna w nas wiara, miłość, ufność i nadzieja.
 Że się obudzi Polska Piasta kołodzieja,
 Że krzepka ludem swoim do roboty stanie
 Na swym odwiecznym, polskim, złotobóżnym łanie.
 A wszystkie wówczas ludy starej Europy
 Zadziwią nie rycerze, ale polskie chłopcy,
 Jak swych ramion zbudzonych cyklopową pracą,
 Naród w górę dźwigają i naród bogacą.
 Bowiem jest siła wielka w znojnym, ludzkim trudzie.
 Pod którego się młotem ukształcają ludzie.
 Wyrasta w męża dziecko i wzięte pacholę
 Przez cud czyniącą, twórczą, mocną życia wolę.
Zdzisław Dębicki.

5 listopada.

O akcie 5 go listopada wypowiedział swe ważne, bystre, głębokie słowa Stanisław Smolka. Jego artykuł „Piąty listopada w oświetleniu historycznym”, w „Czasie” wydrukowany, jest snopem jaskrawego światła, w którym, może po raz pierwszy dopiero, przejrzeć można całą głąb polityki tych, co mogli, a nie chcieli, czy też chcieli a nie mogli rzec: Fiat! polskiemu państwu: Napoleona I i Aleksandra I.

Istotnie, teraz dopiero, gdy znalazł się genialny i śmiały mąż, który wyrzekł to Fiat! polityka międzynarodowa lat 1807 — 1815 wyjaśnia się nam do głębi.

Dlaczego Napoleon dał polskiej deputacji w Wilnie, która go prosiła, aby wypowiedział, że „Polska żyje”, tylko — przekaz na Opatrzność?

Dlaczego Aleksander przed usunięciem się z Wilna, mając gotowy już projekt wskrzeszenia państwa polskiego, nie ogłosił uroczystie odbudowy Królestwa?

— Z braku determinacji! — mówi Smolka.
 Car zląkł się swojego otoczenia. Napoleon zadrzał przed widmem walki o śmierć i życie z rosyjskim olbrzymem.

A jednak nikt lepiej od Napoleona nie pojmował, że oślepiająca potęga francuska, oparta na geniuszu wojskowym i uroku siły, nie jest bezpiecznym fundamentem przyszłości.

Nie pojmował tylko tego, że rachowanie na ubezpieczenie swej potęgi przez sojusz z Rosją, jestomyką.

Spostrzegł to zbyt późno. I ocenił to, jako „największy swój błąd”.

Błąd był w tem, — jak mówi nasz

znakomity historyk, że między dwiema rozbieżnymi drogami, jakie sobie był wytknął, nie widział trzeciej; zgo dzi się z losem, wyrzec się mrzonki o niezachwianem utrwaleniu upragnionego pokoju, gdzieby grzał się bez troski w blasku swojej potęgi, i przestać na takim zakończeniu kampanji, iżby utrzymał, podniósł urok swego imienia wyparciem caratu na wschód, a na straży zachodniego imperjum postawił odbudowaną Polskę.

Wielkie zadanie historyczne świata, nie wykonano przez Napoleona, ciągle było do wykonania.

Z niedzielnego wieczu C. K. N.

Zwołany przez częstochowski wydział Centralnego Komitetu Narodowego na niedzielę 12 listopada wiecz, zgaił około godz. 2 po poł. w sali „Ogniska Robotniczego” przy ul. Krakowskiej № 13 p. Stanisław Chrzanowski, poczem przewodnictwo objął jednomyślnie do tego powołany dyr. Józ. Rutkowski z Wrzosowej, który zaprosił do stołu prezydjalnego pp. Frydeckiego, dyr. Szudejkę i Sienickiego.

Po ukonstytuowaniu się prezydium, zabrał głos przewodniczący, rozpoczynając w te słowa:

„Dziś upływa tydzień od ogłoszenia aktu wielkiej wagi, aktu, nadającego Polsce niepodległość, za którą z górą przez wiek cały ginęli bohaterowie w powstaniach. Dla zdobycia Niepodległego Państwa szły szeregi dziadów i ojców naszych na Sybir. Pędzili żywot męczennicki, a nagrodą były stoki cytaдели i Sybir. „Niepodległa Polska była tajemnicą każdej rodziny, marzeniem każdego dziecka, wytyczną dla młodzieży. Mimo to, że starano się podszywać jednych przeciw drugim, tylko ta jedna myśl o Niepodległej Polsce łączyła wszystkich. Wyspiański rzekł: „Polska to wielka rzecz” i dzisiaj tę rzecz wprowadzono w czyn.

Dalej mówca stwierdził, że w dobie obecnej nie powinno być różnic partyjnych i walk klasowych. Dziś włościanin, rolnik, robotnik i kupiec wszyscy zespolić się muszą do wspólnej pracy. Niech żyje naród Polski! Niech żyje Niepodległe Państwo Polskie! Niech żyje Armja! Polska!”

Mniej więcej w te same słowa lub też innymi wyrazy tę samą myśl wypowiedzi następni mówcy pp. J. Prüffer, dr. K. Okuszeko i J. Zagórski, który przemową swą zmuszony był powtórzyć reszty nie mieszczącej się w sali i przepelniającej podwórce.

Na zakończenie wiecu p. Stan. Chrzanowski odczytał rezolucję, którą znów niemieszcząco w sali powtórzył p. J. Prüffer.

„Tylko Sejm, wybrany na zasadzie równego, tajnego i bezpośredniego głosowania będzie wyrazem ludu polskiego, od którego decyzja form konstytucyjnych winna zapaść. Demokracja ustroju państwowego daje jedyną gwarancję normalnego rozwoju Państwa Polskiego.

Zarówno rząd, jak i wyraz woli Narodu, Sejm — powołać musi silną armję dla obrony już zdobytej Polskiej Ziemi i dla zdobywania nowych terytorjów na wschodzie.

Silne wewnętrznie Państwo Polskie i broniona wielką armją, podejmująca rycerskie tradycje Rzeczypospolitej Polskiej, stanie na rubieży wschodu i zachodu w obronie kultury, cywilizacji i wolności.”

A do Litwy, naszych Braci z nad Prypeci, z Podola i Galicji już dzisiaj wyciągamy rękę z wezwaniem do łączenia się pod jednym hasłem walki z Rosją.

Niech żyje powstające Państwo Polskie!

Niech żyje na demokratycznych zasadach powołany Sejm Konstytucyjny!

Niech żyje armja Polska.
 Rezolucją ta stoi w ścisłej zgodzie z rozdawaną pośród obecnych odezwą, która brzmi:

POLACY!

Wielki i radosny fakt uznania przez Państwa Centralne naszych praw do niepodległego bytu państwowego, nie powinien ani na chwilę powstrzymać nas w pracy nad odbudową Polski, jaką prowadzimy od początku wojny. Stają dziś przed nami nowe zadania zorganizowania rządu, armji i wybranego przez naród sejmu ustawodawczego — któreby były wyrazem realnym Państwa Polskiego i dawały mu niezbędną siłę do walki z Rosją. Czekają nas wielkie wysiłki i ogrom pracy organizacyjnej, aby utrwalił nasz niepodległy byt państwowy, którego zapoczątkowaniem jest akt ogłoszony przez Państwa Centralne. W takiej chwili niewolno żadnemu Polakowi być biernym widzem wypadków, lecz każdy w miarę sił powinien przyłożyć się do wielkiego dzieła — budowy Niepodległej Polski. Byliśmy dotychczas poddanymi najdziedziczego rządu rosyjskiego, nic więc dziwnego, że piętno niewolnictwa — bierności i strach — przyłgnęły do wielu z nas i paraliżowały czyn. Dziś jesteśmy wolnymi obywatelami zmartwychstałej Niepodległej Polski! Okażmyż się godnymi tego zaszczytu, dowiedzmy światu, że jesteśmy warci wolności o którą walczą stworzone przez wskrzesiciela ducha polskiego Józefa Piłsudskiego legjony. Wolnych obywateli cechować winny: odwaga, zdolność do czynu, jasne zrozumienie potrzeby organizacji i dróg prowadzących do urzeczywistnienia naszego, najważniejszego celu stworzenia potę-

znego niepodległego Państwa Polskiego. Hasło Piłsudskiego: z Centralną Europą przeciw Rosji — niech nam będzie drogowskazem we wszelkich poczynaniach!

Niech żyje silna Niepodległa Polska!
Niech żyje Sejm Ustawodawczy!
Niech żyje Armja Narodowa!

Częstochowski Wydział Centralnego Komitetu Narodowego.

Częstochowa, dnia 12 listopada 1916 r.

Jeszcze dobitniej wyraża się inna odezwa wydana w Warszawie przez tenże

C. K. N.

Polacy!

Władze okupacyjne wydały wczoraj odezwe o wojsku polskiem. Odezwa ta wywołała zaniepokojenie i różnorodne pogłoski, wobec których Centralny Komitet Narodowy, stojąc niezmiennie na swem stanowisku, stwierdza co następuje:

Armja Narodowa jest niewątpliwie następstwem proklamowania Państwa Polskiego. Dążąc do jej utworzenia, uważać ją za skarb swój najcenniejszy musi naród polski, jeśli nie chce spaść z powrotem do poziomu niewoli.

Armję, będącą najczystszy m wyrazem woli i zapału narodu, musi powołać Rząd Polski, jedynie uprawniony szafarz krwi polskiej.

W Legionach, które od dwóch lat z górą walczą bohaterko w przemocą moskiewską, mamy nie tylko gotowe kadry, ale dowód, że naród polski potrafi się zdobyć na męstwo i hartować wolę w odpiernaniu przemocy i gwałtu.

W uprawnionej nadziei, iż powyższe postulaty spełnione zostaną, wzywamy Was Polacy, byś ie się na rozkaz Rządu Polskiego stawili pod narodowe sztandary.

Centralny Komitet Narodowy.
Warszawa, d. 10 listopada 1916 r.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, (B. W. T.) Urzędowo donoszą 12 listopada:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gen. marsz. poln. ks. Leopolda Bawarskiego.

Na wschodnim brzegu Narajówki załamało się ponowne natarcie Rosjan na zdobyte przez nas stanowiska, na południowy zachód, od Krasnolesia.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola.

W południowej części Karpat Lesistych ożywił się ogień artyleryjski. Rozegrała się tam pomyślna dla nas bitwa.

Na wschodnim froncie Siedmiogrodu, na północ od przełęcz, wojska niemieckie odparły ponowne natarcie nieprzyjaciela. Przy odpiernaniu ataków rumuńskich u Monte Fruntu i Monte Sate oraz podczas odbierania nieprzyjacielowi jego stanowisk, po obydwóch stronach Olty, łącząca z 200 jeńcami, których wzięto wczoraj, przyprowadzono 18 oficerów, przeszło 1000 żołnierzy i 7 dział. U drogi Predealu, u przełęcz Czurduk i pod Orsową nasze wojska posunęły się naprzód.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprehta Bawarskiego.

Na północnym brzegu Sommy,

OSTRZEZENIE

Ces. Niem. Zarząd Przemusowy Ryskiego Banku Handlowego Filji w Częstochowie.

podaje do powszechnej wiadomości, że obecnie na fałszywych 3 i 5 rublowych bonach tegoż banku zostają umieszczane również podrabiane zaświadczenia autentyczności (podrobiona pieczętka i fałszowane podpisy).

Zaleca się zatem publiczności specjalna uwaga przy przyjmowaniu bonów

działalność artylerji była chwilami tylko silną.

W Saily — Saillivel rozgorzały wczoraj nowe walki, które są jeszcze w biegu.

Na południe od rzeki wzmógł się ogień w odcinku Fresnes—Chaulnes. Po obydwóch stronach Ablaincourt działanie naszej artylerji udaremniło rozwój przygotowującego się natarcia.

Front niemieckiego następcy tronu. Nic nowego.

Front bałkański:

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena.

W Dobrudzy i na froncie Soyranu nie zaszło nic nowego.

Front macedoński.

W zachodniej części łuku Czerny wojska niemiecko-bułgarskie odparły serbskie usiłowania natarcia. Pod Połogiem natarcie nieprzyjacielskie zyskało na terenie.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEDEŃ, (B. W. T.) Urzędowo donoszą 11 listopada:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gen. kawalerji Arcyksięcia Karola.

Atak nasz po obydwóch stronach rzeki Olty (Alty) czyni dalsze postępy.

Na zachodzie od doliny Predealu wojska austriacko węgierskie i niemieckie wzięły szturmem 6. poza sobą leżących stanowisk rumuńskich i utrzymały je pomimo dwóch ataków nieprzyjacielskich.

W tej części frontu wzięto do niewoli 360 jeńców i zdobyto dwa karabiny maszynowe.

W górach Gyoergy na północy od Hello przekroczyliśmy dolinę Bistriciora.

W Karpatach nad Smotreczem natarcie strzelców niemieckich odniosło zupełne powodzenie, przyczem nieprzyjaciel utracił 60 jeńców.

Front wojsk gen. - feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Na wschodzie, od Narajówki wojska niemieckie w zręcznym ataku zdobyły kawałek rowu o szerokości 120 m na głównym stanowisku nieprzyjacielskim, 5 kontrataków rosyjskich wykonanych w tym punkcie, były również, daremnymi jak i te, które nieprzyjaciel poprowadził na nowe rowy niemieckie, pod Skrabowem.

Włoski plac boju.

Żadne zmiany nie zaszły.

Front bałkański.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 11 listopada:

Na północ od Sommy Francuzi zajęli kilka szeregów niemieckich ro-

wów strzeleckich na północy od Lesboeuis i w okolicy Saillies.

Kontratak niemiecki na ostatnio zajęte i umocnione przez Francuzów punkty odparto z łatwością. Francuzi wzięli jeńców.

Na południu od Sommy dosyć gwałtowne; chwilami przerywane ostrzeliwanie odcinków Pressaire i Ablaincourt.

Na prawym brzegu Mazy ożywiona działalność artylerji na całym froncie między kamieniotomem w Haudremont a Damioup. Ataków piechoty nie było.

Poza tem niema nic szczególnego do zakomunikowania.

Komunikat rumuński.

BUKARESZT, (B. W.) Urzędowo donoszą 10 listopada:

Front rumuński

północny i północno-zachodni:

Od granicy mołdawskiej aż do Predealu, sytuacja nie uległa zmianie.

W dolinie Prahawy odbywają się nader gwałtowne walki, szczególnie na lewym skrzydle.

W okolicy Dragostawie trwa walka działowa. Odbywają się w dalszym ciągu bitwy w okolicy Olty.

W dolinie Jin i pod Orsową nic się nie zmienia.

Front południowy.

Wzdłuż Dunaju trwa walka artyleryjska.

Na froncie w Dobrudzy nie zaszły ważniejsze wydarzenia.

Pokoje we warunki koalicji.

PIOTROGROD, 12 | 11. Przez Stokholm. Przed kilku dniami z rozporządzenia cenzury skonfiskowano numer „Riecz” z powodu artykułu o dążeniach pokojowych. Obecnie piśmie to podaje sensacyjną wiadomość, że już na przyszłej konferencji czworoporumozumienia omawiane będą warunki pokojowe koalicji „Riecz” dodaje nawet, że po ukończeniu konferencji warunki pokojowe podane będą do wiadomości.

Koalicja wobec odezwy wojska naczelnego.

GENEWA, 12 | 11. Z Paryża, donoszą;

Herve, wtajemniczony dobrze w projekty Brianda, stara się w Victoire wytworzyć opinię, że koalicja uważa manifest wielkiego księcia Mikołaja w sprawie polskiej za obowiązujący moralnie, wszystkich członków koalicji w jednakowej mierze. W tym duchu ma brzmieć najbliższe oświadczenie Brianda w izbie deputowanych.

Echa proklamowania państwa polskiego.

BERLIN, 12 | 11. Organ Kanclerski „Nordd. Allg. Ztg.” pisze: na miejscu naczelnego

Jedne z pism berlińskich wystąpiło z twierdzeniem, że pruskie ministerjum stanu dowiedziało się urzędownie o polskim planie utworzenia Rzeczy wówczas dopiero, gdy już wszystko było załatwione. Stwier-

KRONIKA

Dzisiejsze zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Dzisiaj, we wtorek 14 b. m. o godz. 3 i pół po pół, odbędzie się zebranie wydziału zapomóg i pożyczek przy R. O. m. Cz.

Brukiew, kartofle i marchew na karty.

Dowiadujemy się z Miejskiej Deputacji Zwyrodnosciowej, że wszystkim, których nazwiska rozpoczynają się:

na literę S we wtorek dn. 14-go

listopada r. b.

na litery G, L, Ł, we środę dn. 15

listopada r. b.

na litery D, E, F, I, J, we czwar-

tek d. 16 listopada r. b.

na litery W, Z, w piątek d. 17

listopada r. b.

na litery M, N, U, w poniedziałek

dn. 20-go listopada r. b.

na litery C, H, O, T, we wtorek

d. 21 listopada r. b.

na litery A, B, we środę d. 22-go

listopada r. b.

Wydawanie kartofli jak również

marchwi i brukwi, na zasadzie wy-

wkupionych kwitów odbywać się w

składach Deputacji przy fabryce

Peltzerów w dniu wykupienia kwitów

lub najpóźniej dnia następnego od

godz. 9 rano do 4 po południu.

Dzisiejsze występy Bronisława Oranowskiego.

Przypominamy, że dzisiaj we wtorek przyjeżdża na gościnne występy trupa pod dyrekcją i współdziałaniem Br. Oranowskiego b. dyrektora teatru wileńskiego.

Dzisiaj we wtorek grane będą dwie jednoktówki pt. „Murawjew” i „Dramat jednej nocy”.

Jutro we środę „Nienocniwi” dramat w 3 aktach C. Rovetty w tłumaczeniu J. Kasprowicza.

We czwartek „Caryca” Lenguela i L. Birego.

Bilety nabywać można w cukierni Jądkowskiego.

Dzień orzekania.

Wniesiono do władz podanie o zezwolenie na urządzenie w niedzielę 19 b. m. „dnia orzekania” na rzecz sędziarbitrowych legionistów.

„Bursy im. Staszica”.

Ks. Niedzwiecki z powodu odzyskania skradzionego portfela ofiarował „Bursy im. Staszica” mkz. 10.

Za pośrednictwem tegoż księdza Niedzwieckiego Bursa otrzymała 2 woz. artykułów żywnościowych.

Za Stowarzyszenia Nauczycielskiego.

Na ostatnim posiedzeniu nauczycielskiego w ub. piątek zakończył p. J. Kożan pouczającą pogadankę z metodyki języka polskiego.

Obecnych było 38 osób, z których tylko 10 z p. m. nauczycieli miejskich, reszta z T. Op.

Podatek od instrumentów muzycznych.

Zerządowi miejskiemu, złożono projekt przez osobę prywatną, ustanowienia specjalnego podatku na rzecz miasta na właścicieli i posiadaczy instrumentów muzycznych w domach prywatnych, sklepach i instytucjach publicznych.

Kradzież na targu.

W czasie piątkowego targu nie wiadomo przy jakiej straż. Augustowa Baucozowi pugłares, w którym mieściło się prócz różnych dokumentów i fotografii około 800 marek w gotówce oraz pierścionek, wartości ok. 60 marek. Poszukiwanie zarządzone.

Kradzież konia.

Władze częstochowskie otrzymały zawiadomienie o kradzieży 9 letniego karłogniadego konia we wsi Wiewide ze stajni gospodarza Ant. Mitczarka, który stratę swą ocenia na rb. 600 śledztwo trwa.

Do ucziwego znalazcy.

Współpracownik redakcji naszego pisma p. Wacław Kosiński zgubił wczoraj w przejściu z ulicy Pańny Maoji na ul. Warszawską rb. 17 w czystej zaklejonej kopercie.

Poszkodowany prosi ucziwego znalazcę o zwrot tej sumy, zwłaszcza, że pieniądze te nie były jego własnością.

Test „Paryski” na „Samopomoc” 1-go Gimnazjum Polskiego.

Dnia 17 bm. w teatrze „Paryskim” odbędzie się przedstawienie kinematograficzne, z którego dochód przeznaczony jest na „Samopomoc” przy I Gimnazjum Polskim.

Ze względu na cel oraz ściśle zastosowany program dla młodzieży, można liczyć na poparcie ze strony ogółu.

Z zebrania Towarzystwa Kredytowego.

Niedzielne ogólne zebranie reprezentantów Tow. Kredytowego m. Częstochowy rozpoczęło się o godz. 3 ej m. 15. Przewodniczył p. A. Zboński, który zaprosił na asesorów pp. St. Hertzka, J. Ozgowskiego, Grotta i K. Malińskiego. Obecnych było 57 reprezentantów.

Pierwszy punkt porządku dziennego: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Dyrekcji za piętnasty i szesnasty rok finansowy, łącznie z wnioskiem Komitetu Nadzorczego, oraz podział zysku czystego, osiągniętego w latach 1914 i 1915, odczytany przez p. L. Tomczyka przeszedł bez dłuższej dyskusji.

Drugi punkt, budżetu na r. 1916, przeszedł w myśl projektu Władz Towarzystwa w sumie rb. 20,370.

Następnie p. L. Tomczyk poinformował zebranych, że dotychczasowy naczelnik biura Towarzystwa p. F. Szaniawski, opuszcza stanowisko, przechodząc na urząd sędziego pokoju w Częstochowie. wobec czego przedstawiony budżet zmniejszy się o dwumiesięczną pensję, (listopad i grudzień) tegoż naczelnika biura.

Na zapytanie p. Kolakowskiego, czy władze Tow. powołają nowego naczelnika biura, p. L. Tomczyk oznajmił, że narazie nie będzie nowego kierownika, ze wszystkimi zaś sprawami prawnymi, władze Tow. zwracać się będą do adwokata za osobną opłatą.

Tutaj prezes L. Tomczyk dziękuje p. Szaniawskiemu za dotychczasową owocną pracę dla instytucji — wszyscy zaś obecni łączą swe wyrazy uznania i podzięk. przez powstanie z miejsc.

Trzeci punkt, dotyczący budowy domu Tow. został odłożony bez dyskusji do następnego zebrania reprezentantów.

Najdłuższą debatę nad wolnym wnioskiem Pierwszy rozpatrywany był zaliczony do wolnych wniosków list zarządu Kasy, na czas wyk. o przystąpieniu Tow. z kapitałem gwarancyjnym. W sprawie tej zostały przedstawione dwa wnioski, pierwszy, tedy Tow. przystąpiło z kapitałem gwarancyjnym rb. 50,000 z jednorazową wpłatą rb. 500 i drugi wniosek z rb. 2000, a wpłatą jednorazową rb. 200. Przeszedł wniosek drugi.

dzamy niniejszem: zdanie ministerjum stanu było, rzecz naturalna, wysłuchane, a mianowicie w każdym okresie rokowań i przed powzięciem ostatecznego postanowienia. Ministerjum stanu drobiazgowo i kilkakrotnie rozważało wszelkie za i przeciw, stanęło na gruncie polityki zapoczątkowanej przez manifest cesarski z 5-go listopada”.

Rosja a Polska.

HAGA, 12 | 11. Z Londynu donoszą:

„Times” przytacza pierwsze wyrażenia prasy rosyjskiej, z powodu ogłoszenia Królestwa Polskiego, „Now. Wrem.” mówi o fortelu Niemcom. „Riecz” w ostrych wyrazach wydaje sąd o proklamacji, przedewszystkiem jednak gani Rosję, która przez odwołanie rozwiązania kwestji polskiej umożliwiła nieprzyjacielowi tego rodzaju posunięcia.

Korespondent „Timesa” dodaje od siebie, że w Petersburgu panuje przekonanie, iż przez odzyskanie Polski rosyjskiej oraz zdobycie Polski pruskiej i austriackiej stworzy się naprawdę państwo polskie.

Żydowski „Moment Historyczny”.

Tak nazywał „Warsch. Tageblatt” chwilę obecną.

Pomiędzy innymi oświadcza „W. Tagbl.” w swoim artykule wstępnym, jak następuje: „żędamy, ażeby nowa Polska uznała prawa żydów, jako mniejszości narodowej. Musi się wyjaśnić w obecnym momencie powaznym, że nie jesteśmy sektą religijną ani Polakami wyznania mojej szosowego, lecz byliśmy, jesteśmy i nadal być chcemy żydami... W wolnej Polsce naród żydowski, który przed kilkuset laty miał na tej ziemi urządzenie; autonomiczne z-sejmem żydowskim, musi odzyskać należyte urządzenie narodowe, autonomiczne, służące interesom żydowskim”.

Z Warszawy.

Przebudowa soboru na placu Saskim.

Dla usunięcia zewnętrznych oznak panowania rosyjskiego, w Warszawie powstał projekt przerobienia soboru prawosławnego na placu Saskim na kościół katolicki na wzór kościoła św. Marka w Wenecji, Dzwonnica po zmodyfikowaniu miałaby wygląd Campanii w Pizie.

Odezwy stronnictw politycznych.

Ukazały się na mieście, między innymi, odezwy następujące:

P. P. P.

Polacy!

W dniu dzisiejszym na naszym Zamku Królewskim ma być uczyniona uroczysta zapowiedź odbudowania przez sprzymierzone państwa Europy śródziemnej, niepodległego Państwa Polskiego.

Akt, który nam ogłasza, nie wyczerpuje naszych aspiracji narodowych, tem niemniej stanowi on ważny krok na przód w kierunku realizacji niezaprzeczonych naszych dążeń dziejowych do odbudowania Polski w granicach przez historję i kulturę zakreślonych. Uczcijmy ten dziejowy moment w powadze i skupieniu. Niechaj chwila obecna stanie się punktem wyjścia wyjątkowej pracy w celu realizacji naszego Państwa silnego politycznie i ekonomicznie.

Niech żyje niepodległa i niezależna Polska!

Warszawa, d. 5 listopada 1916 r.

Polskie Zjednoczenie Postępowe.

Następnie rozpatrywano wniosek p. Dr. W. Zawady, zaopatrzony 148 podpisanymi, dotyczący kwestji zamiany zebrań reprezentantów na ogólne zebranie Stowarzyszonych. Po wyczerpującej dyskusji, w której zabierali głos pp. Dr. E. Kon, H. Koczalski, J. Chmurski, St. Prusicki, Rozencweig, Kotakowski i inni, wniosek odrzucono.

Zarządzone wybory dały rezultat następujący: Na dwóch dyrektorów wybrano pp. I. Tomczyka i H. Markusfelda; na trzech wice dyrektorów pp. T. Piszera, K. Malińskiego i B. Helmana. Na siedmiu członków Komitetu Nadzarczego weszli pp. Dr. E. Kon, Friede, J. Ozgowski, H. Koczalski, St. Hertz, K. Szwede i K. Pietrzykowski.

Detaliczne składy rafy.

1. M. Garasińska—Zawodzie—Marysinek.
2. Stow. spożywcze „Bratnia Pomoc”—Zawodzie.
3. Sklep Deputacji żywnościowej № 5—Senatorska 7.
4. Stow. spożywcze „Przyjaźń”—Koszarowa 7.
5. H. Trajman — ul. Ogrodowa Nr. 17.
6. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 2—Panny Marji 12.
7. F. Alter — ulica Panny Marji Nr. 1.
8. Spiegelman — ul. Panny Marji Nr. 6.
9. Leitkep — ulica Panny Marji Nr. 32.

10. A. Musiałowicz—Panny Marji Nr. 42.
11. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 1—Panny Marji 18.
12. M. Skrodzki—Szkoła 5.
13. Stow. spożywcze „Nasza Piekarnia“ („Jedność“), filja I — Ostatni Grosz
14. Stow. spożywcze „Nasza Piekarnia“ („Jedność“) filja 2 ga — Bór.
15. Stow. społ. „Samopomoc“—Stradomska.
16. Hildebrandt — ulica 7-miu Kamienic.
17. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 3—ul. Krakowska, dom Krygiera.
18. Stow. spożywcze „Jedność“ („Nasza Piekarnia“), filja 6—ul. św. Barbary.
19. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 4—Wieluńska 44
20. Stow. spożywcze „Jedność“ („Nasza Piekarnia“), filja 5—ul. św. Rocha.
21. Szlama Ferleger—Warszawska Nr. 21.
22. P. Koniecpolski — Stary Rynek 10.
23. Saturn, Zawodzie.
24. Loewenhoff — Teatralna, róg Zielonej.
25. Sz. Tajchner — Nowy Rynek Nr. 13.
26. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 6.
27. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 7.
28. Sklep Deputacji żywnościowej Nr. 8

Letni rozkład pociągów.

od dnia 1 maja 1916.

Z Częstochowy odchodzą

pociągi w godzinach następujących

Do Herbów: 5.48 rano, 11.58 w południe, 4.08 po poł., 7.53 wiecz.
Do Sosnowca: 7.06 rano, 10.44 rano, 11.55 w południe (pośpieszny), 5.21 po południu, 9.51 wieczorem, 4.17 rano (pośpieszny).

Do Warszawy: 9.28 rano, 12.47 w południe (pośpieszny), 2.12 po poł., 5.12 po południu, 9.08 wiecz., 1.07 w nocy (pośpieszny)

Do Częstochowy przychodzą

Z Herbów: 7.42 rano, 10.45 rano, 12.85 w poł., 6.01 wiecz. 10.00 wiecz.

Z Sosnowca: 9.18 rano, 12.37 w poł. (pośp.), 2.04 po poł., 5.02 po poł., 8.58 wiecz., 1.02 w nocy (pośp.)

Z Warszawy: 6.58 rano, 10.84 rano, 11.48 rano (pośp.), 5.11 po poł., 9.41 wiecz., 4.10 rano (pośp.)

„Szczepcie ospę—rada prosta,
Bo gdy przyjdzie zdradna krosta,
Nie pomoże lament wtędy!
Więc z wczasu strzeż się biedy,
Wszak przysłowie głosi szczerze:
„Strzeżonego Pan Bóg strzeże!”

Składajcie ofiary na Polską Macierz Szkolną

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Zawiadomienie

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Szanownych mieszkańców m. Częstochowy i okolic jego, że od kilku dni już zapowiedziany głośny obraz

„CEZAR”

Wystawiony będzie w najbliższych dniach w naszym Artystycznym Kino-Teatrze Paryskim

Dyrektor.

25-40 procent oszczędności w cukrze przy marnatach i salsie 1 litr octu LIMONIN zawiera tyle kwasu co 25 cytryn. Zostaje strawiony nawet przez najstarszy żółdek. Wyjątkowo wydajny w użyciu. Wytwórny delikatny smak.

Od szeregu lat używany i uznany za najlepszy!

OCT LIMONIN

Chem. Fabr. KNAB & JENICKE, GRÜNROBA.

Sprzedaz na Częstochowie: Sklep Komitetu, ul. Panny Maryi № 18, Sklep Komitetu, ul. Senatorska, St. Szczawiski ul. Panny Maryi Nr. 25, Drożdżak, ul. Panny Maryi Nr. 11, Wegrin, Stary Rynek.

Doktor PAWEŁ BRONIAŃSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Marji Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Program od wtorku 14-go do piątku 17-go Listopada 1916 r.

Wesele w Walonie

albo Córka Cygana

Wstrząsający dramat w 4 ch aktach, z życia rumuńskiego.—

Małże (Naukowy) | Fatalna błuzka (Komiczne)

NA SCENIE:

Występy Towarzystwa operetkowego pod kierunkiem W. PIOTROWSKIEGO.

Dzisiaj: **Szpital warjatów** Operetka komioz. w 1 akcie.

oraz **Baletu warszawskiego** pani Z. Grabowskiej i p. P. Kitzmana
którzy odtadzą **Taniec Matoruski**.

Humorysta p. **Aleksander Tarłowski** z nowym aktualnym repertuarem.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Al. Saliberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Polisy ubezpieczeniowe

nawet oddawna nieopłacone kupując.

Hotel Kupiecki Nr. 10.

do 12-ej przed południem i od 4-ej do 8-ej po południu.

Ofiary.

Na Tow. Opieki Szkolnej: R. M. B. K. R. P. G. Rb. 1,25 kwit 818.

Ostrzeżenie! Ogród pomologiczny **Halinów Władysława Zawady** Zawiadamia iż swych słynnych **drzewek owocowych po targach nie sprzedaje** kierując się zasadami pierwszorzędných firm. Władysław Zawada właściciel Halinowa. 877—

Marochow biało do sprzedania. Cena przystępna Aleksander Strzelecki za klasztorom. 888—

Mieble: otomany, stoły, kredensy, szafy, łóżka, Ulica bielizniarki, biurka, tanio sprzedaję. Panny Maryi Nr. 12. 886—

Stróż potrzebny Szkoła Nr. 15. 890—

Jest świeże końskie mięso ul. Mała 2. 891—

Artystyczne odnawianie i restaurowanie obrazów uskutecznia

Specjalna Pracownia, Warszawa, Warecka 3—2.